

KORTEHEMMEN, DE HERVORMDE KERK

Bouwgeschiedenis en exterieur.

Pas bij de grote restauratie van 1990-1991, toen de oude pleisterlaag werd verwijderd, is het oorspronkelijke exterieur van dit mooi gelegen miniatuurkerkje zichtbaar geworden.

Een rondje om de kerk:

Noordzijde: Hier bevinden zich zeven spitsbogen rond een eenmalig verdiept spaarveld: drie gesloten, drie met halve vensters. Het metselwerk heeft zowel romaanse als gotische trekken, dit romano-gotische kerkje zal rond 1300 gebouwd zijn. De derde nis, gezien vanuit het westen, was de ingang voor de vrouwen, dichtgemetseld in 1620.

Oostzijde: In 1620 werd het kerkje ontdaan van de vroegere roomse kenmerken. Het vermoedelijk driezijdig gesloten koor is afgebroken en vervangen door een vlakke wand van gele baksteen. Hierin twee vensters, die ooit gebrandschilderde glazen hebben gehad. De grote ankers geven het jaartal aan.

Zuidzijde: Ook hier zeven nissen met siermetselwerk: de eerste vanuit het oosten kan de ingang voor de priester geweest zijn. Tussen twee nissen met halve vensters een dichtgemetselde nis met daarop een engeltje. De vrijwel onleesbare namen wijzen op personen die bij de verbouwing van 1620 betrokken waren. Verder is aan deze zijde de voormalige ingang voor de mannen te zien.

Westzijde: In deze oorspronkelijk gesloten wand, waarin vier spaarvelden, is in 1620 de ingang aangebracht. Een deel van de fundering van zware keien is hier zichtbaar. Boven de ingang een lege nis, mogelijk was hierin een beeldje van de patroonheilige geplaatst. De spitsboog aan de zuidwesthoek is onvoltooid. Een paadje van "geeltjes" leidt naar de ingang.

De *klokkenstoel* is gebouwd in 1750, de koperen klok is geschonken door enkele notabelen.

Interieur.

Bij de pas voltooide restauratie is het interieur volledig ontleisterd. Hierbij kwam aan de noord- en zuidzijde tot dan toe onbekend siermetselwerk aan het licht. Deze spitsbogen zijn nu blijvend zichtbaar. In 2001-2002 is alles onder handen genomen: drie trek balken vernieuwd, de preekstoel verstevigd, alle houtwerk geschilderd, de gaskachels verwijderd, een toilet en een kleine consistoriekamer ingebouwd. De *dooptuin*, uit 1620, is nog compleet aanwezig. Het hek, in renaissancestijl heeft een mooie balustrade. De lessenaar werd gebruikt door de voorzanger. Het doopbekken op een driepoot is in gebruik geweest als collecteschaal.

Ook de *preekstoel* is uit de renaissanceperiode, met al verwijzingen naar de barok. De maker is niet bekend. Boven de kuip vier lege panelen binnen rijk versierde kolommen: bloemen en ander snijwerk, daarboven gecanneleerde pilasters. De Statenbijbel is uit 1643, het gezangboek uit 1846.

De *banken* zijn uit de 18de eeuw. De petroleumlampen zijn niet meer in gebruik. In de vloer zeven grafzerken, gedeeltelijk zichtbaar. De kerk heeft een houten tongewelf uit de 18de eeuw, de bekleding is aangebracht in de 20de eeuw.

Het **orgel** is gebouwd in 1904 door Metzner uit Leipzig. Dispositie:

Woudfluit	2 vt	Fluit	4 vt
Holpijp	8 vt	Prestant	4 vt
Viola da gamba	8 vt		

G. Yedema
2002

Literatuur:

- Jochem Dijkstra: It álde tsjerkje fan Koartehimmen, Drachten 2002.

